

1 SERİ NO'LU İHRACAT VE YATIRIMLARDA DAMGA VERGİSİ VE HARÇ İSTİSNASI UYGULAMASI HAKKINDA TEBLİĞİ(*)

Belge türü	Tebliğ (Mülga)
Kanun	HARÇLAR KANUNU
Tebliğ grubu	İHRACAT VE YATIRIMLARDA DAMGA VERGİSİ VE HARÇ İSTİSNASI UYGULAMASI HAKKINDA TEBLİĞLER
Sayı	20098
Tarih	04.03.1989
Sıra no	1

Bilindiği üzere, 10/12/1988 gün ve 20015 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 3505 sayılı Kanunun 1/1/1989 tarihinde yürürlüğe giren geçici 2 nci maddesi ile ihracat, döviz kazandırıcı faaliyetler ve yatırımlarla ilgili olarak düzenlenen kağıtlarla yapılan işlemlere damga vergisi ve harç istisnası öngörülmüştür.

Mezkûr maddede belirtilen konularda istisnadan yararlanan mükelleflerin taahhütlerini yerine getirmemeleri veya teşvik şartlarını ihmal etmeleri halinde müeyyide uygulanması esası getirilmiş, ayrı konularda işlem yapan ilgili kuruluşlar bakımından da bazı mükellefiyet ve sorumluluklar düzenlenmiştir.

Ayrıca, aynı maddenin son fıkrası ile tanınan yetkiye istinaden Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Devlet Bakanı ile Maliye ve Gümrük Bakanı tarafından tespit edilen ve bu maddede yer alan hususlarla ilgili damga vergisi ve harç istisnasının kapsamı, uygulama usul ve esaslar ile ilgili kuruluşlar bakımından getirilen mükellefiyetlerin mahiyeti aşağıda açıklanmıştır.

I. 3505 Sayılı Kanunun Geçici 2 nci Maddesi

Kanunun sözü edilen maddesinde;

"a) ihracat,

b) ihracat teşvik belgesine bağlanan döviz kazandırıcı faaliyetlerle, bu belge kapsamındaki ithalat,

c) ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan ve yatırım teşvik belgesine bağlanmış yatırımlar için alınan yatırım kredileri ile bu belge kapsamındaki şirket kuruluşu ve sermaye artırımları gayrimenkullerin ve irtifak haklarının aynı sermaye olarak konulması halinde bunların şirket adına tapuya tescili,

İşlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar 31/12/1993 tarihine kadar 488 sayılı Kanuna göre damga vergisinden ve 492 sayılı Kanuna göre harçlardan istisna edilir.

Kredilerin amaç dışı kullanılması taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmemesi veya teşvik bölgesindeki şartların yerine getirilmemesi halinde, alınmayan damga vergileri ve harçlar, ihracatçı veya yatırımcı kişi veya kuruluşlardan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ceza ve gecikme faizi ile birlikte geri alınır.

Yukarıda beirtilen hususlarda damga vergisi ve harç istisnası uygulamak suretiyle işlem yapan kuruluşlar istisnaya konu işlemin mahiyeti ile alınmayan vergi ve harcın miktarını, işlemin yapıldığı tarihi takip eden 30 gün içinde ilgililerin gelir veya kurumlar vergisi bakımından bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

İhracat taahhüdünün gerçekleşmediğinin veya teşvik şartlarına uyulmadığının tespit edildiği tarihi takip eden 30 gün içinde, bu durumu vergi dairesine bildirmeyen bankalar ile yukarıdaki fıkra gereğince bildirimde bulunmayan kuruluşlar, damga vergisi, harç, ceza ve gecikme faizinin ödenmesinden ilgililerle birlikte müteselsilen sorumludurlar.

Bu maddenin uygulanması bakımından, döviz kazandırıcı faaliyetlerin neler olduğu ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanı ile Maliye ve Gümrük Bakanı tarafından birlikte tespit edilir."

hükmüne yer verilmiştir.

II - Damga Vergisi ve Harç İstisnasının Kapsamı

A - İhracatla ilgili İstisnanın Kapsamı :

Fiili mal ihracatında;

1. İhracatın finansmanı gayesiyle kullanılacak krediler ve bu kredilerle ilgili olarak verilecek teminatlar,
2. İhracat karşılığı yapılacak ödemeler, (katma değer vergisi iadesi dahil)
3. Yapılacak ihracat bağlantıları için düzenlenecek anlaşmalar ve bu konuda alınacak teminatlar,
4. Reeksport ve transit ticaretle ilgili tüm ithalat ve ihracat,
5. Dış ticaret sermaye şirketleri tarafından tedarik edildikleri şekliyle ihraç edilmek üzere mal alımı, (ihracat ve döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili olarak yurt içinde madde ve malzeme alımları hariç)
6. 1615 sayılı Gümrük Kanununun 119. maddesinin 1/a, 1/b ve 4/a, 4/b fıkraları ile 6. fıkrasına göre yalnızca ihracatın geliştirilmesi maksadıyla kullanılacak eşya için verilecek teminatlar.

ile ilgili işletmeler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlara, ihracata ilişkin olduğunun tevsik edilmesi kaydıyla, işlem yapan kuruluşlarca re'sen damga vergisi ve harç istisnası tatbik edilecektir.

Ayrıca, teşvik belgeli ihracatta;

a) Belge kapsamında, 1615 sayılı Gümrük Kanununun 118. maddesine göre yapılan geçici ithalatla ilgili olarak verilen teminat mektupları,

b) İhracatı teşvik belgesi almak maksadıyla ihracat proje formu ekinde verilecek taahhütnameler, ve bunlarla ilgili işlemler de aynı esaslar çerçevesinde söz konusu istisnadan yararlandırılacaktır.

B - Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerle İlgili İstisnanın Kapsamı :

3505 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak, damga vergisi ve harç istisnası uygulamasına konu döviz kazandırıcı faaliyetler, aşağıdaki gibi tespit edilmiştir.

Döviz Kazandırıcı Faaliyetler :

1 - Yatırım programlarında yer alan yatırımlardan, uluslararası ihaleye çıkarılan veya yabancı parayla finanse edilenlerin tamamının veya bir bölümünün ihalesinin;

a) Yabancı firma tarafından kazanılmış olması halinde, söz konusu firmaya bu işte kullanılacak mal ve malzemeyi teslim eden yerli imalatçı firmanın teslimleri,

b) Yerli firma tarafından kazanılmış olması halinde, bu firmanın yanında, mükerrer teşviklerden yararlandırılmamak kaydıyla, bu işte kullanılacak mal ve malzemeyi üreten yerli firmaların teslimleri,

c) Yerli ve yabancı firmaların konsorsiyumu şeklinde kazanılmış olması halinde, yabancı firmaya tekabül eden oranda (1-a) bendi çerçevesinde, yerli firmaya tekabül eden oranda (1-b) bendi çerçevesinde, yerli imalatçı firmaların yapacakları teslimleri,

2. Uluslararası ihaleye çıkan kamu projeleri ile yurtdışı müteahhitlik, müşavirlik ve mühendislik hizmetleri gibi döviz kazandırıcı hizmet projeleri ile bu projelerde öngörülen işin taahhüt edilmesi,

3. Uluslararası ikili veya çok taraflı anlaşma hükümlerine göre yurt içinde bulunan yabancı kuruluşların, yurt dışından getirme imkanına sahip bulundukları sınai mamülleri teslim eden imalatçı firmalar ile tesislerin yapımını üstlenen müteahhit firmaların faaliyet ve teslimleri,

4. Yabancı uyruklulara (turistlere veya yurt dışında çalışan Türk vatandaşlarına yapılan ve yıllık 10.000 ABD Dolarını aşan satışlar,

5. Yerleşim yeri, projesi, nitelikleri, teslim tarihi ve ödeme şartları belli toplu ye sosyal konutlarda asgari 500 adet, lüks konut ve iş yerlerinde ise 200 adet olmak üzere inşa edilerek bedelleri yurt dışında çalışan

Türk vatandaşlarının yurda getirmek zorunda olmadıkları dövizlerden ödenmek kaydıyla, bu şahıslara konut ve işyeri satışları,

6. Gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarına yapılan satışlar,

7. Ambalaj malzemesi imalatçılarının, İhracatı Teşvik Belgeleri süresi içinde teslim edilmek ve ihracatçının ihraç ürünü ile birlikte ambalaj olarak 12 ay içerisinde ihraç edilmek artıyla yapılan ambalaj malzemesi satışları,

8. Kazanılan navlun bedellerinin serbest döviz olarak yurda getirilmesi kaydıyla kara, deniz ve hava ulaştırma hizmet ve faaliyetleri veya uluslararası ihaleye çıkarılmış kamu kurum ve kuruluşlarına ait uluslararası taşımaların TL. karşılığı yapılması,

9. Yatırım Teşvik Belgesi eki global listelerinde yer alan yatırım malı, makina ve teçhizatı yerli yatırım teşvik belgesi sahibi firmalara yerli imalatçıların teslimleri,

10. Yurt içinde ikamet eden yabancı uyruklu elçilik mensuplarına döviz karşılığı yapılan otomobil ve dayanıklı tüketim malları satışları,

11. Turizm müesseseleri ile seyahat acentalarının yurt içinde veya dışındaki döviz karşılığı turizm faaliyetleri sırasında yaptıkları döviz kazandırıcı hizmet satışları,

12. Bedelleri döviz olarak alınmak kaydıyla yabancı bandıralı gemi, uçak veya TIR araçlarının bakım ve onarımı ile bunlara mal ve hizmet (yakıt hariç) satışları,

13. Türk limanları ile Adriyatik limanları ve Köstence limanı arasında (Devletçe bu maksatla yeni ihdas edilecek hatlar dahil) Türk Bayraklı Ro/Ro gemisi çalıştıran donatanların Türk Plakalı TIR ve Treyler'leri TL. karşılığı akaryakıt taşımaları,

14. Yalnız petrol türevi üreticilerinin, ikili veya çok taraflı anlaşma hükümleri çerçevesinde yurt içinde bulunan yabancı veya uluslararası kuruluşlara serbest döviz karşılığı akaryakıt teslimleri,

15. Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca uluslararası ihaleye çıkarılan yatırım malı ve sınai mamüllern, ihalesini kazanan yerli imalatçı firmaların teslimleri,

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen döviz kazandırıcı faaliyetler ile ilgili olarak tatbiki gereken damga vergisi ve harç istisnası; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca düzenlenmiş bulunan teşvik belgesinin ibrazı üzerine, bölge kapsamındaki faaliyetlerin yürütülmesi için yapılan muamelelere başkaca bir belge aranmaksızın re'sen uygulanacaktır.

Söz konusu faaliyetlerle ilgili damga vergisi ve harç istisnası uygulamasında aşağıdaki hususlara ayrıca dikkat edilecektir.

a) Uluslararası ihale konusu işlerde, işin, proje safhasından başlayarak ihale makamına teslimine kadar geçecek süre içerisinde yapılan işlemlerle bu konuda düzenlenen kağıtlar (ihale kararı, sözleşme, avans ve istihkak ödemelerinde düzenlenen makbuzlar vb) istisna kapsamındadır.

Bu bentte yazılı işlerle ilgili ihalelere iştirak edebilmek maksadıyla alınan teminat mektuplarında sadece ihaleyi kazanan müteahhide ait olanına damga vergisi istisnası uygulanacaktır.

b) Yurtdışı müteahhitlik ve mühendislik hizmetleri ile ilgili proje safhası da dahil olmak üzere düzenlenen anlaşma, teminat mektubu ve benzeri diğer kağıtlar ile bunlarla ilgili işlemler istisnadan yararlandırılacaktır.

c) Yurtdışı ihalelere katılabilmek için alınacak teminat ve garanti mektupları ve benzerlerine istisna uygulanacak ancak, ihalelerin kazanılmamış olması halinde sağlanan istisna geri alınmayacaktır.

d) Döviz kazandırıcı faaliyetlerde, teşvik belgelerinde öngörülen taahhülle ilgili olarak kullanılan krediler ve bu kredilerle ilgili olarak verilen teminatın tamamı, damga vergisi ve harç istisnasından faydalandırılacaktır.

e) Döviz kazandırıcı faaliyet olarak sayılan bazı teslimlerde; DPT tarafından yapılan döviz tahsisi çerçevesinde, bu teslim konu imalatla kullanılmak üzere yurtdışından getirilecek hammadde, yarımamul ve mamullerin ithalatı ile ilgili işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlar da istisna kapsamındadır.

C - Yatırımlarla İlgili İstisnanın Kapsamı:

3505 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin tetkikinden görüleceği gibi,

1. İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan ve Yatırım Teşvik Belgesine bağlanmış bulunan yatırımlarda kullanılacak orta ve uzun vadeli yatırım kredileri,

2. İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan Yatırım Teşvik Belgesi kapsamındaki,

- Şirket kuruluşu

- Sermaye artırımı

- Gayrimenkullerin ve irtfak haklarının aynı sermaye olarak konulması halinde bunların şirket adına tapuya tescil işlemleri,

damga vergisi ve harçtan istisna edilmiştir. Yukarıda belirtilen hususlardaki istisnaların uygulanmasında, yatırımcılar adına düzenlenmiş bulunan ve ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünü ihtiva eden Yatırım Teşvik ve Yatırım İndirim Belgelerinin ibrazı şarttır.

Buna göre, istisna, teşvik belgesine ihracat taahhüdünde kaydedildiği tarihten sonra ve 1/1/1989 tarihinden itibaren vuku bulan işlemlerin tümüne re'sen tatbik edilerek ve aşağıdaki hususlara aynen uyulacaktır.

a) İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan teşvik belgesi kapsamındaki yatırımlarda kullanılacak orta ve uzun vadeli yatırım kredileriyle ilgili sözleşmeler bu sözleşmelerin teşvik belgesinin geçerlilik süresi içerisinde düzenlenmiş olması halinde, istisnadan yararlandırılacaktır.

b) Damga vergisi ve harç istisnası kredilerin alınması ve geri ödenmesine (vadelerinde tasfiye edilinceye) kadar geçecek süre içinde yapılacak işlemlerin tamamına tatbik edilecektir.

(Kredinin kullanılması ile ilgili işlemlerde meselâ akreditif muamelelerinde istisna uygulanmaz.)

c) İstisna, kredi için verilecek teminat veya ipoteğin tamamına tatbik edilecektir.

d) İstisna teşvik belgesinde belirtilen değerler dikkate alınarak tatbik edilecektir. Şöyleki;

aa) Yatırım mahiyetinin çeşitli sebeplerle artması halinde yatırım teşvik belgesinde öngörülen kredi miktarı veya % 30 fazlasına kadar kullandırılan krediler ve bu krediler nedeniyle verilen teminatın tamamı ile ilgili işlemler istisna kapsamındadır.

Ancak, teşvik belgesinde öngörülen kredi miktarının % 30 fazlasını aşan kredi miktarı ve bu miktara tekabül eden teminat tutarına damga vergisi ve harç istisnası uygulanmayacaktır.

bb) Damga vergisi ve harç istisnası tatbiki suretiyle temin edilen dış kredilerle, döviz kredilerinde, kur değişiklikleri sebebiyle doğan miktar artışları ve bunlarla ilgili olarak verilen ilave teminatlar da istisnadan yararlanacaktır.

e) Yatırımlarda kullanılan iç kredilerle ilgili olarak verilen teminatlara ilaveten bilahare verilecek ilave teminatlar da istisnadan yararlandırılacaktır.

f) Teşvik belgesine bağlanmış olmakla birlikte, ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulmayan yatırımlarla ilgili şirket kuruluşu, sermaye artırımı, gayrimenkullerin ve irtifak haklarının aynı sermaye olarak konulması halinde bunların şirket adına tapuya tescilinden gerekli damga vergisi ve harç tahsil edilecektir.

g) Teşvik belgesine bağlanmış olmakla birlikte, ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulmayan yatırımlarda kullanılacak yatırım kredileri ile ilgili işlemlere damga vergisi ve harç istisnası tatbik edilmeyecektir.

h) Teşvik belgesine bağlı yatırımlarda kullanılacak işletme kredileri istisna kapsamı dışındadır.

III - Sorumluluk

A) Damga Vergisi ve Harç İstisnasına Konu İşlem Yapan Kuruluşların Sorumluluğu:

1. İhracat, İhracat teşvik belgesine bağlı döviz kazandırıcı faaliyetlerle bu belge kapsamındaki ithalat, ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan yatırımlarla ilgili olup, yukarıdaki bölümlerde belirtilen hususlarda damga vergisi ve harç istisnasını uygulanmak suretiyle işlem yapan (Banka, gümrük, noter, tapu vb.) kuruluşlar, evvelki bölümde belirtilen esas ve usuller çerçevesinde herhangi bir makam veya merciden muafiyete dair yazı talep etmeksizin damga vergisi ve harç istisnasını re'sen tatbik edeceklerdir.

Ancak, bu Tebliğdeki açıklamalara rağmen istisna kapsamında bulunup bulunmadığı hususunda tereddüte düşülen konularda defterdarlıklardan görüş alınması mümkün bulunmaktadır.

2. Damga vergisi ve harç istisnasını uygulayarak işlem yapan kuruluşlar (banka, gümrük, noter, tapu vb.) işlerin yapıldığı tarihi takibeden 30 gün içinde, istisnaya konu işlemin mahiyeti ile alınmayan vergi ve harcın miktarını, ekli örneğe uygun bir yazı ile ilgililerin (adına işlem yapılan ihracatçı, yatırımcı veya yüklenici kuruluşların) gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı bulunduktan vergi dairesine bildireceklerdir.

3. 3505 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi kapsamında yer alan ve bu Tebliğde mahiyetleri belirtilen konularda (Döviz kazandırıcı faaliyetler gibi) iş yaptıran kamu kurum ve kuruluşları, yaptıracakları bu işlere ilişkin olarak düzenlenen kağıtlarla (ihale kararı, sözleşme, avans ve istihkak ödemelerine ait makbuzlar vb.) ilgili olup istisna uygulaması sebebiyle ilgililerine ödettirilmeyen veya ödeme sırasında tevkif edilmeyen damga vergilerini, vergiye konu kağıdın düzenlenmesini takip eden 30 gün içinde ekli örneğe uygun bir yazı ile ilgili vergi dairesine bildireceklerdir.

4. Banka, gümrük, noter ve tapu idaresine gidilmeksizin ilgili kişi ve kuruluşlar arasında düzenlenen kağıtlara ilişkin olup istisna hükmü gereğince ödenmeyen damga vergisi tutarları, kağıdın düzenlenmesini takip eden 30 gün içinde ve ilgililerce (işlem taraflarınca) aynı esaslar dahilinde ilgili vergi dairesine bildirilecektir.

B - Teşvik Şartlarını Takip ve İzlemekle Görevli Bankaların Sorumluluğu:

Teşvik mevzuatı hükümlerine göre teşvik şartlarına uyulup uyulmadığını takip ve izlemekle görevli bankalar, (T.C. Merkez Bankası dahil) taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmemesi veya teşvik şartlarına uyulmadığının tespit edilmesi halinde, durumu, tespit tarihini takip eden 30 gün içinde, ilgililerden gerekli damga vergisi, harç, bunlarla ilgili ceza ve gecikme faizinin tahsilini temin maksadıyla ilgili vergi dairesine bildirmek zorundadırlar.

Yapılacak bildirimde, taahhüt edilen ihracatın hangi oranda gerçekleştirilmediğinin ayrıntılı olarak bildirilmesi gerekli bulunmaktadır.

C - Diğer Kuruluşların Sorumluluğu

1. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca yapılacak işlemler:

Devlet Planlama Teşkilatı:

a) Bu Tebliğ kapsamında istisnadan faydalanan ihracat, döviz kazandırıcı faaliyetler veya yatırımlarla ilgili olarak düzenlenmiş bulunan ve teşvik şartlarının ihlal edilmesi sebebiyle iptal edilen veya vergi, resim, harç istisnası kaldırılan İhracat veya Yatırım Teşvik Belgeleri,

b) Yatırım teşvik belgesine ihracat taahhüdünü ve yanısıra vergi, resim, harç istisnasını kaydettirip bilahare ihracat taahhüdü ile vergi, resim, harç istisnasını kaldırtan yatırımcılara ait söz konusu teşvik belgeleri,

ile ilgili iptal veya değişikliğin yapıldığı tarihi takip eden 30 gün içinde durumu, ilgili vergi dairesine bildirecektir.

Ayrıca, ilgililer adına düzenlenen yatırım teşvik belgesinde öngörülen ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünün yerine getirilmediğinin tesbit edildiği tarihi takip eden 30 gün içinde durum ilgili vergi dairesine bildirilecektir.

2. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca yapılacak işlemler :

İhracattan men edilen kuruluşlardan, men edilmesine yol açan ihracatla ilgili işlemler sebebiyle alınmayan harç ve damga vergilerinin tahsilini temin maksadıyla, durum, ihracattan men edilmeyi takibeden 30 gün içinde ilgili vergi dairesine bildirilecektir.

Yukarıda belirtilen hususlarda vergi dairesine yapılacak bildirimlerde ayrıca, ilgilinin adı, soyadı veya ünvanı, ikametgah veya kanuni ve iş merkezi, teşvik konusu iş, (ihracat, döviz kazandırma faaliyetinin türü, yatırım) teşvik belgesinin numarası, vergi hesap numarası ile bildirimi yapan kuruluşlarca bildirilmesi gerekli görülen diğer hususlara yer verilecektir.

IV - Vergi Dairelerince Yapılacak İşlemler ve Müeyyide Uygulaması

3505 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi kapsamında damga vergisi ve harç istisnası uygulamak suretiyle işlem yapan kuruluşlarca yapılacak bildirimler üzerine istisna vergi daireleri, teşvik şartlarına uyulup uyulmadığının kontrolü ve gerekli hallerde ilgili kuruluşlar tarafından yapılacak bildirimler üzerine istisna uygulaması sonucu alınmayan damga vergisi ve harç tutarlarının, 213 sayılı VUK. hükümleri çerçevesinde tahsilini temin etmek üzere, istinadan yararlanan mükellefler için istisnaya konu işlemin mahiyeti ve alınmayan damga vergisi ve harç tutarları bakımından mükelleflerin tarh dosyalarında bir kayıt tutacaklardır.

Buna göre; İstisna kapsamında işlem yapan kuruluşlar tarafından yapılacak örneği ekli bildirimler, ilgililerin tarh dosyalarında muhafaza edilecek, bilahare teşvik şartlarına uymayanlardan müeyyide tatbiki suretiyle tahsili gereken damga vergisi ve harç tutarları, bu bildirimler üzerinden takibe alınarak tahsil edilecektir.

Gerekli hallerde ilgili kişi veya kuruluşlar hakkında müeyyide uygulamasına ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir.

A - Mükelleflere Uygulanacak Müeyyideler:

3505 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin a, b ve c fıkralarında belirtilen hususlarda damga vergisi ve harç istisnasından faydalanan ihracatçı veya yatırımcı kişi veya kuruluşlarca,

1. Temin edilen kredilerin amaç dışı kullanıldığıнын,
2. Taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmediğinin dövizin getirilmediğinin veya teşvik belgesindeki şartların yerine getirilmediğinin,

tespiti halinde, ilgili bulunduğu (ihracat, döviz kazandırıcı faaliyet, yatırım vb) konuda istisna uygulaması sonucu alınmayan damga vergisi ve harç, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri uyarınca vergi ziyaının gerektirdiği ceza ile birlikte geri alınacak, ayrıca yapılacak tarhiyata aynı Kanunun 112. maddesi uyarınca gecikme faizi de uygulanacaktır.

Müeyyide tatbikinde aşağıdaki hususlar ayrıca dikkate alınacaktır.

a) Yukarıda belirtilen hususların tespiti sonucunda, istisna uygulaması sebebiyle alınmayan damga vergisi ve harç, kağıdın düzenlendiği veya işlemin yapıldığı tarihten başlayarak gecikme faizi tatbik edilmek suretiyle geri alınacaktır.

b) Vergi ziyaı cezalarının tatbikinde mükellefin fiili (kastının bulunup bulunmadığı) dikkate alınacaktır.

c) İhracat ve ihracatı teşvik belgesine bağlı döviz kazandırıcı faaliyetlerde;

aa) Taahhüt edilen ihracat sebebiyle yapılan tüm işlemlerden alınmayan damga vergisi ve harç tutarının, gerçekleşmeyen taahhüt tutarına isabet eden miktarı,

bb) İhraatçının teşvik şartlarına uymaması veya teşvik belgesindeki şartları yerine getirmemesi sebebiyle, ilgili kuruluş tarafından belgenin iptal edilmiş olması durumunda, alınmayan damga vergisi ve harç tutarlarının tamamı,

cc) İhracattan men edilen kişi ve kuruluşlardan ihracattan men edilmelerine sebep olan ihracat işlemi sebebiyle alınmayan damga vergisi ve harç tutarlarının tamamı,

müeyyide tatbiki suretiyle geri alınacaktır.

d) İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan ve teşvik belgesine bağlanmış olan yatırımlarda:

aa) Gerek Devlet Planlama Teşkilatınca ihracata dönük olması şartıyla teşvik edilen ve gerekse yatırımcının talebi doğrultusunda ihracat taahhüdüne bağlanan yatırımların tamamlanmasını müteakip öngörülen sürede ihracat veya döviz kazandırma taahhüdünün tamamen yerine getirilmemesi halinde (gerçekleşme oranına bakılmaksızın) bu yatırım ile ilgili olarak, varsa teşvik belgeli şirket kuruluşundan başlayarak alınmayan tüm damga vergisi ve harç tutarları,

bb) Devlet Planlama Teşkilatına müracaatla teşvik belgesine ihracat taahhüdünü kaydettirerek damga vergisi ve harç istisnasından yararlanan ve bilahare belgedeki ihracat taahhüdünü kaldırtan yatırımcılardan, teşvik belgeli şirket kuruluşundan başlayarak alınmayan tüm damga vergisi ve harç tutarları,

cc) Teşvik belgesinde yazılı şartların yerine getirilmemesi veya teşvik şartlarının ihlali sonucunda Devlet Planlama Teşkilatınca teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, teşvik belgeli şirket kuruluşundan başlayarak alınmayan tüm damga vergisi ve harç tutarları,

müeyyide tatbiki suretiyle ilgililerinden geri alınacaktır.

B - İşlem Yapan Kuruluşlara Uygulanacak Müeyyideler:

Damga vergisi ve harç istisnasına konu işlemi yapan, ancak 30 günlük sürede gerekli bildirimde bulunmayan kuruluşlar adına 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 352-II/4 maddesi uyarınca ikinci derece usulsüzlük cezaları kesilmek suretiyle işlem yapılacaktır.

Öte yandan, istisnaya konu ihracat taahhüdünün gerçekleşmemesi veya teşvik şartlarına uyulmadığının tespiti üzerine, ilgililerinden 213 sayılı Kanun hükümlerine göre ceza ve gecikme faizi ile birlikte tahsil edilmesi gereken damga vergisi ve harç tutarlarının ödenmesinden, istisnaya konu işlemi yaptığı halde gerekli bildirimde bulunmayan kuruluşlar da müteselsilen sorumlu olacaklardır.

C - Teşvik Mevzuatına Göre, Teşvik Şartlarını Takip ve İzlemek ile Görevli Bankalara Uygulanacak Müeyyideler:

1. Teşvik belgeli ve belgesiz ihracatta kredi kullandıran, ihracat ve ithalat işlemlerine aracılık yapan,
2. Teşvik belgeli döviz kazandırıcı faaliyetlerde kredi kullandıran ve benzeri diğer işlemlerle aracılık eden,
3. İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan yatırımlarda kredi kullandıran,

bankalar (T.C. Merkez Bankası dahil), ilgililerce taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmemesi veya teşvik şartlarına uyulmadığını tespit etmeleri sonucunda gerekli bildirim maddede öngörülen 30 günlük süre içinde yapmamaları halinde, haklarında 213 sayılı Kanunun 352-II/4 maddesi uyarınca ikinci derece

usulsüzlük cezası kesilmesini yanısıra, istisnaya konu hususla ilgili olarak alınmayan tüm damga vergisi ve harç tutarları ile ceza ve gecikme faizinin ödenmesinden müteselsil sorumlu olacaklardır.

V - Yürürlük ile İlgili Açıklama

3505 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi 1/1/1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre, bu tarihten itibaren başlanacak olan ihracat döviz kazandırıcı faaliyetler ve yatırımlarla ilgili düzenlenen kağıtlara ve yapılan işlemlere uygulanacak olan istisnalar, bu tarihten önce başlanmış olup halen devam eden ihracat, döviz kazandırıcı faaliyetler ve yatırımlarla ilgili olarak 1/1/1989 tarihinden sonra düzenlenecek kağıtlar ve yapılacak işlemlere de aynı esaslar çerçevesinde tatbik edilecektir.

Tebliğ olunur.

İhracat ve Yatırımlarda Vergi, Resim ve Harç İstisnasından Yararlananlara Ait Bildirim

(*) 2 Seri No.lu Genel Tebliğ ile 3.7.1993 Tarihinden itibaren Yürürlükten Kaldırılmıştır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026